

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา” เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา และมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาและ 3) เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา แหล่งข้อมูล คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นตารางการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 2 การศึกษาสภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี แหล่งข้อมูล คือ โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบศึกษาเอกสาร และแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 3 การศึกษาแนวทางการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางในการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 ชั้น คือ

ขั้นที่ 1 การยกร่างรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยนำข้อมูลสภาพและแนวทางในการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบฯ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา และปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาและประเด็นในการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้

การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้ ผู้วิจัยได้จัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดพิจิตรและจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ รูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา และแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา

1.1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า องค์ประกอบของบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงระบบ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา 2) ขอบข่ายงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ในโรงเรียนประถมศึกษา 3) กระบวนการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ในโรงเรียนประถมศึกษา

1.2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี พบว่า องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารงาน
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย
ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา
2) หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียน
ประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียน
ประถมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มงาน ได้แก่ 1) กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารเพื่อการบริหาร 2) กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการ
สอน องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียน
ประถมศึกษา ในการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาที่มี
วิธีปฏิบัติที่ดี แบ่งกระบวนการบริหารแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนต่างก็แยกจากกัน
ตามหน้าที่และภาระงาน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตาม
แผน (Doing: D) ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check: C) และขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง
และพัฒนา (Act: A)

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตาม
องค์ประกอบของการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหารงาน
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา 2) หน้าที่ของคณะกรรมการ
บริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียน
ประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่ 1) กลุ่มงานสนับสนุน 2) กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ
และ 3) กลุ่มงานพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งกระบวนการบริหารแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning: P) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์การ (Organizing: O) ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Doing: D) ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Checking: C) และขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุง (Acting: A)

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา

รูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา 2) ขอบข่ายงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา 3) กระบวนการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา 2) องค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่ 1) กลุ่มงานบริการ 2) กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและ 3) กลุ่มงานพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งกระบวนการบริหารแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ/ประเมินผล ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง

และจากการตรวจสอบรูปแบบด้วยการสัมมนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษามีความเหมาะสม

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นว่าการนำรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ข้อค้นพบที่เป็นประเด็นหลักในเรื่องของข้อจำกัดที่ทำให้การบริหารงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษายังไม่เต็มศักยภาพ คือ ด้านอุปกรณ์และด้านบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริลักษณ์ นาทัน (2550, หน้า 289) ที่กล่าวว่า ปัญหาในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการศึกษานั้น คือ ยังขาดผู้มีความเชี่ยวชาญมาดูแลระบบเครือข่าย ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากรด้านไอซีทีได้อย่างถูกต้องงบประมาณที่จัดสรรสำหรับการพัฒนาบุคลากรในด้าน ไอซีทีไม่เพียงพอ อุปกรณ์เครือข่ายและการสื่อสารไม่เพียงพอ ศูนย์บริการทางด้านวิชาการในการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการสืบค้นมีน้อย ทั้งการแลกเปลี่ยนถ่ายโอนสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายภายในโรงเรียนยังมีปัญหารวมถึงข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ตยังไม่ทันสมัยเท่าที่ควร

ผู้วิจัยพบว่า ในปัจจุบันโรงเรียนหลายโรงเรียนยังไม่ได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา อย่างชัดเจน งานด้านนี้ไม่ได้ถูกจัดทำแยกออกมาเป็นงานที่ต้องดำเนินการอย่างชัดเจน ซึ่งขัดแย้งกับฉลอง บุญญานันต์ (2547, หน้า 89) ที่ได้กล่าวว่า แผนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มีความสำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถระบุสิ่งที่ต้องการและสิ่งที่จำเป็นต้องทำ ภายใต้บริบทของโรงเรียนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อค้นพบในประเด็น ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้งานราบรื่นและผู้ใช้สามารถใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด และจากที่ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันนั้นมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โรงเรียนจึงต้องจัดระบบดูแลรักษาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่โรงเรียนมีให้สามารถมีอายุการใช้งานที่เหมาะสมและสามารถใช้งานได้เต็มศักยภาพ ส่วนเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้การบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ต้องได้รับการพัฒนาคือ เทคโนโลยีสามารถสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงาน พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสามารถที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ อธิปัติย์ คลี่สุนทร (2546, หน้า 43) ได้กล่าวไว้ว่า ยุทธศาสตร์ด้าน ICT 4 ประการสามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่ความสำเร็จ คือ การใช้ ICT เพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การใช้ ICT เพื่อการบริหารและบริการทางการศึกษา การใช้ ICT เพื่อการผลิต

และพัฒนาบุคลากร และการใช้ ICT เพื่อการกระจายโครงสร้างมาตรฐาน และอีกเหตุผลที่สำคัญคือ มีเครื่องมือเครื่องใช้แต่ไม่สามารถนำมาใช้ให้เต็มศักยภาพได้ จึงทำให้ไม่คุ้มค่าต่อการนำมาใช้ในการบริหารจัดการ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับที่กิดานันท์ มลิทอง (2543, หน้า 98) กล่าวว่า เทคโนโลยีการศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นที่เด่นชัดในปัจจุบัน คือ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ มาใช้ในกระบวนการทางการศึกษา เพราะเทคโนโลยีสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ในทุกแขนงวิชา ตลอดจนจนถึงด้านการศึกษา เพื่อเป็นการปรับปรุงระบบต่างๆ ของการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. รูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

2.1 องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการอำนวยการ 2) คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการอาจจะจัดตั้งขึ้นได้หลายแบบ ตามแต่วัตถุประสงค์ต่างๆ ของการที่จะใช้ คณะกรรมการดังกล่าว คณะกรรมการในระดับสูงจะมีความสำคัญ และมีอำนาจมากกว่า คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นในระดับรองในองค์กร ความแตกต่างในเรื่องของความสำคัญของคณะกรรมการแต่ละชุดจะมีมากน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะกรรมการอำนวยการ (board of directors) จะมีหน้าที่คอยจัดทำนโยบาย และในขณะเดียวกัน ในระดับรองลงมาอาจจะมีคณะกรรมการอีกชุดหนึ่ง คือ คณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งจะคอยช่วยเหลือในการบริหารงานด้านต่างๆ ตลอดจนดำเนินการทำงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยคณะกรรมการชุดนี้อาจมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือได้เช่นกัน (ธงชัย สันติวงษ์, หน้า 332) สอดคล้องกับสนธิรัก เทพเรณู (2547, หน้า 128) ได้กล่าวว่า การทำงานในรูปแบบของคณะกรรมการหรือองค์บุคคลหรือการทำงานเป็นกลุ่มเป็นคณะเชื่อกันว่าสามารถสร้างประสิทธิภาพในการทำงานได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการระดมสติปัญญาความคิดและประสบการณ์ของบุคคลหลายคนเพื่อพิจารณาปัญหาตัดสินใจหรือหาข้อยุติอย่างมีเหตุผลและโดยหลักวิชาการ คณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือดำเนินการอย่างถูกต้องจะมีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจจากวิธีหาความคิดเฉลี่ย ขจัดความคิดที่เป็นปฏิกิริยด้วยการอภิปราย ประนีประนอมและผสมผสาน ตลอดจนเป็นการหาผลลัพธ์แบบประชาธิปไตยในกรณีที่ไม่สามารถทำนายผลล่วงหน้าได้ หรือในกรณีที่มีความจำเป็นต้องตัดสินใจแก้ปัญหาสำหรับเรื่องที่มีอิทธิพลหรืออำนาจของผู้มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งบุคคลคนเดียวไม่กล้าตัดสินใจหรือไม่เหมาะที่จะ

ตัดสินใจ นอกจากนี้การบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ ยังเป็นการสร้างความร่วมมือและการประสานงานที่ดีในการปฏิบัติงาน ตลอดจนสามารถป้องกันความล่าช้าที่อาจมีขึ้นได้ ส่วนผลเสียที่ได้รับจากการดำเนินงานนั้น คือ ทำให้การดำเนินงานล่าช้า ล้นเปลือง ทั้งงานและเวลา ทั้งยังขาดผู้รับผิดชอบในผลงานในระบบคณะกรรมการ สมาชิกต้องรับผิดชอบในผลงานอย่างแท้จริง กล่าวคือ การบริหารงานในระบบคณะกรรมการสมาชิกต้องรับผิดชอบร่วมกัน ในการพิจารณาเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้ามาปฏิบัติงาน ผู้เลือก ผู้เสนอหรือผู้มีอำนาจในการแต่งตั้ง ควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของบุคคลเป็นลำดับแรก ความสามารถในการอุทิศตนหรืออุทิศเวลาให้กับงานเป็นลำดับถัดมา ประการที่สองการกำหนดอำนาจหน้าที่ อำนาจหน้าที่ ซึ่งถูกกำหนดไว้เป็นภารกิจของคณะกรรมการ ควรคำนึงว่าคณะกรรมการทั้งคณะสามารถร่วมกันปฏิบัติได้จริงและต้องสามารถตรวจสอบผลของความสำเร็จได้ ดังนั้น อำนาจหน้าที่จะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายความรับผิดชอบ ตลอดจนวิธีการหรือแนวทางที่ประสงค์จะให้คณะกรรมการดำเนินการไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้กรรมการแต่ละคนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบที่คณะกรรมการหรือตนเองจะต้องปฏิบัติ ประการที่สาม กลุ่มบุคคลที่เป็นกรรมการ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการจะต้องศึกษาบทบาทหน้าที่และขอบเขต ความรับผิดชอบที่พึงมีของคณะกรรมการและของตนอย่างละเอียดตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย อุทิศเวลาเพื่อเตรียมข้อมูลในเรื่องที่จะประชุมเป็นการล่วงหน้า มีอุดมการณ์และเป็นตัวของตัวเองโดยไม่เกรงกลัวต่ออิทธิพล และการเสียผลประโยชน์ส่วนตัว สำหรับบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ ควรรับฟังเหตุผลและประสานความคิดเห็นของทุกฝ่ายกระตุ้นให้กรรมการเกิดความคิดริเริ่ม ดำเนินการให้มีการตัดสินใจขาด โดยไม่ให้เสียหลักการหรือความยุติธรรม รักษาวินัยและสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในที่ประชุมตลอดจนให้เวลาการอภิปรายที่เหมาะสม นอกจากนี้กรรมการผู้มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ เลขานุการ และเจ้าหน้าที่สนับสนุนจะต้องเป็นผู้มีส่วนส่งเสริมให้การบริหารงานในระบบคณะกรรมการดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการบริหารงานในระบบนี้ ส่วนมากกรรมการแต่ละคนไปประชุมหรือปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวมีเวลาน้อย จึงเป็นภาระหน้าที่ของเลขานุการและเจ้าหน้าที่จะต้องกำหนดวิธีการประชุมให้มีสาระและเกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานบริการ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มงานพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งมีสาระสำคัญคือ หน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ ทั้งนี้เนื่องจากขอบเขตงานหรือความรู้ที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์คณะบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ในโรงเรียนประถมศึกษานั้น สอดคล้องกับแนวคิดของแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber, 1947) คือ การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยยึดประโยชน์สาธารณะเป็นหลักกับขอบข่ายงาน สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้มีการแบ่งขอบข่ายงานออกเป็น 4 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานเลขานุการและธุรการ กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ กลุ่มงานเทคนิคและระบบ เครือข่าย และกลุ่มงานผลิตและพัฒนาวัสดุมีเดีย (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, หน้า 105) สอดคล้องกับการบริหารงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการแบ่งโครงสร้างการทำงานภายใน ตามหน้าที่ความรับผิดชอบหลักเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ฝ่ายระบบสารสนเทศ และฝ่ายพัฒนาและติดตั้งระบบ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 25)

2.3 องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผนการ ตรวจสอบ/ประเมินผล การปรับปรุง สอดคล้องกับ เอ็ดเวิร์ด เดิมมิ่ง (ม.ป.ป. อ้างอิงใน ชรินทร์ แสงแก้ว, 2546, หน้า 34) ได้สรุปขั้นตอนการบริหารไว้ 4 ขั้นตอน คือ การจัดทำและการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ ติดตามแบบประเมินผล และการแก้ไขปัญหา และสอดคล้อง กับคุนท์ และโอ ดอนเนลล์ (Koontz and O'Donnell, 2001, p.9) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ กระบวนการบริหารประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจูงใจ การควบคุม งาน สอดคล้องกับแนวคิดของ วรภัทร์ ภูเจริญ (2541, หน้า 14) ที่เสนอแนวคิดว่าระบบการ บริหารงานที่มีคุณภาพประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ คือ การวางแผนงาน การนำแผนไปปฏิบัติ การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา สอดคล้องกับแนวคิดของ วิบูลย์ คงมั่น (2548, หน้า 14) วงจรคุณภาพ หมายถึง กระบวนการบริหารงานหรือการจัดระบบ การทำงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพได้มาตรฐานตามเป้าหมายกำหนด

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าการนำ รูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้มีความ เป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนารูปแบบการ บริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา อย่างเป็นระบบตาม หลักการพัฒนารูปแบบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนาตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด (2543, หน้า 104-106) ได้กล่าวถึง การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้น อาจทำได้ 2 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยยกย่องหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาใน ลำดับแรก โดยการศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลการศึกษาหรือผลการวิจัย

ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพสถานการณ์ต่างๆ กำหนดองค์ประกอบในรูปแบบ ผู้วิจัยคิดโครงสร้างของรูปแบบขึ้นแล้วปรับปรุง เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม ขั้นที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบเพื่อดูความเหมาะสมจากแนวคิดดังกล่าว ตามขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบที่เป็นหลักใหญ่ๆ ได้ดังนี้ คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจความคิดเห็น การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น การออกแบบรูปแบบ และการตรวจสอบรูปแบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ อีสเนอร์ Eisner (1976, pp.192-193) มีแนวคิดการตรวจสอบโดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ในบางเรื่องที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการวิจัยในเชิงปริมาณ โดยเชื่อว่าการรับรู้ที่เท่ากันนั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาไปสู่การพัฒนารูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ สอบถาม สัมภาษณ์ สร้างรูปแบบ และการตรวจสอบรูปแบบ ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้รูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ควรกำหนดนโยบายการบริหารและพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นรูปธรรม

1.2 ควรมีการกำหนดมาตรฐานและวิธีการประเมินคุณภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา

1.3 ควรจัดโครงสร้างการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

1.4 ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างในส่วนของอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่จำเป็นต้องใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา

1.5 ควรสร้างเครือข่ายระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาในสังกัดให้สามารถใช้ระบบงานร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนประถมศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษาอื่นและระหว่างสถานประกอบการ